

Методи оцінки інноваційної діяльності виробничого підприємства

Вінницький національний технічний університет

***Анотація.** В тезах розглянуто різні точки зору науковців щодо оцінки інноваційної діяльності виробничого підприємства. Проаналізовано ряд показників ефективності оцінки інноваційної діяльності. З'ясовано, що сучасні підприємства здійснюють оцінку ефективності інноваційної діяльності на основі комплексного підходу з врахуванням специфіки діяльності підприємства та сучасних ринкових умов господарювання.*

Ключові слова: інновації; інноваційна діяльність; виробниче підприємство, методика, показники.

Methods of evaluation of innovative activity of a production enterprise

***Abstract.** The abstracts consider different points of view of scientists on the assessment of innovative activity of a manufacturing enterprise. A number of indicators of efficiency of evaluation of innovative activity are analyzed. It was found that modern enterprises assess the effectiveness of innovation on the basis of an integrated approach, taking into account the specifics of the enterprise and modern market conditions.*

Keywords: innovations; innovation activity; production enterprise, methods, indicators.

Результати впровадження інноваційної політики виробничим підприємством позитивно відображається на результатах його фінансово-економічної діяльності, на збільшені обсягів прибутку, збільшені обсягів реалізації продукції, підвищені конкурентоспроможності підприємства, створенні позитивного іміджу на ринку тощо. Тому проведення комплексної оцінки інноваційної діяльності виробничого підприємства з врахуванням економічних, фінансових, наукових, технічних, організаційних, екологічних факторів набуває все більшої актуальності.

Питаннями оцінки інноваційної діяльності виробничих підприємств займалось багато як вітчизняних так і іноземних вчених таких як Кадол Л. В., Гадзевич О., Матвійчук І., Ансоф І., Фатхутдінов Р., Фучик М., Чумаченко М., Чухрай Н., Шумпетер Й., та ін. Наприклад Кадол Л. В. вважає, що для оцінки інвестиційної привабливості підприємства необхідно використовувати такі групи показників: фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності, ділової активності, ринкової активності (рентабельність акцій підприємства, коефіцієнт дивідендних виплат), рентабельності (основної діяльності, операційної діяльності, підприємства, продукції). Крім того він зазначає, що комплексний аналіз інноваційної діяльності підприємства неможливий без здійснення моніторингу впровадження інноваційних проектів за календарними планами і витратами матеріально-технічних ресурсів. [1].

Гадзевич О., Матвійчук І. [2] розробили агреговану методіку аналізу інноваційної діяльності, яка проводиться в два етапи. На першому етапі проводиться оцінка та аналіз рівня розвитку інноваційної потенціалу підприємства на основі сформованої системи показників з використанням методу експертних оцінок. На другому етапі проводиться оцінка й аналіз ефективності інноваційної діяльності підприємства на основі аналізу сформованої системи показників: інноваційна еластичність, інноваційна рентабельність, інноваційна сприйнятливість, інноваційна активність, схильність до виконання інноваційної діяльності за певний період.

Ляшенко В. І., Ковчуга Л. І. [3] для оцінки інноваційної діяльності розглядають вартісні показники, що характеризують витрати і результати, а саме: обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності, частка витрат на інноваційну діяльність, частка витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення у загальних інноваційних витратах, обсяг реалізованої інноваційної продукції, темпи зростання (зменшення) обсягу реалізованої продукції, частка обсягу реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції підприємства, частка інноваційної продукції, реалізованої за межі України, в загальному обсязі реалізованої інноваційної продукції

підприємства. До другої групи показників відносяться кількісні, які відображають процес і поширеність інноваційної діяльності та якісний склад інноваційних процесів, до них відносять: кількість упроваджених на підприємстві нових технологічних процесів, частка маловідходних і ресурсозберігаючих технологій у загальній кількості впроваджених на підприємстві нових технологічних процесів, кількість упроваджених на підприємстві найменувань інноваційних видів продукції, частка найменувань інноваційних видів продукції, нових для ринку, наявність упроваджених на підприємстві організаційних інновацій, наявність на підприємстві упроваджених маркетингових інновацій, кількість використаних на підприємстві провідних технологій. Для того щоб оцінити рівень інноваційної діяльності на підприємстві автори зазначають, що необхідно визначити інтегральний показник.

Лисак В. Ю., Олійник О. С. [4] пропонують для аналізу інноваційної діяльності чотири групи показників, які включають: показники економічної ефективності (рентабельність інноваційної діяльності, приріст обсягів реалізації інноваційної продукції, приріст продуктивності праці, чистий приведений дохід, дисконтований період окупності, індекс доходності); показники науково-технічної ефективності (частка працівників зайнятих в інноваційній діяльності, кількість патентів та авторських свідоцтв, обсяг робіт з модернізації, розвитку, реконструкції науково-технічної бази тощо); показники соціальної ефективності (частка нових робочих місць, зростання рівня доходності працівників); критерії новизни (випуск принципово нових товарів, яких нема на інших підприємствах, частка працівників, зайнятих в інноваційній діяльності до загальної кількості працюючих, річний приріст витрат на інноваційну діяльність тощо.)

Таким чином, система показників, яка необхідна для оцінки інноваційної діяльності виробничого підприємства – це інтегральна сукупність усіх ресурсів, запасів, можливостей підприємства, що можуть бути виявлені для задоволення потреб ринку в інноваційній продукції. Кількість показників, які необхідно враховувати при оцінці інноваційної діяльності підприємства залежить здебільшого від виду діяльності, обсягів виробництва та виробничої структури підприємства. Методика, яка обирається для оцінки інноваційної діяльності виробничого підприємства повинна бути, гнучкою, базуватись на доступному математичному апараті, охоплювати науково-інформаційний, технічний, технологічний та економічний рівень підприємства та відповідати сучасним ринковим умовам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кадол Л. В. Особливості комплексної оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Випуск 10. С. 359-363.
2. Гадзевич О., Матвійчук І. Послідовність упровадження системи антикризового управління на засадах диверсифікації діяльності підприємств сфери послуг. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2017. № 3. С. 100-106.
3. Ляшенко В. І., Ковчуга Л. І. Рівень інноваційної діяльності промислових підприємств: методичні підходи до оцінки. *Економіка промисловості*. 2018. № 4. С. 87-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2018_4_7 (дата звернення 26.01.22).
4. Лисак В. Ю., Олійник О. С. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства: методичні підходи. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Випуск 1 (06). С. 51-55.

Ратушняк Ольга Георгіївна, к.т.н., доцент, доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Гавура Каріна Володимирівна, студентка групи МВКД-18б, факультету менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: karinaahawura@gmail.com

Ratushnyak Olga Georgievna, Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of Economics of Enterprise and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ogratushnyak@gmail.com

Gavura Karina Volodymyrivna, student of the MVKD-18b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: karinaahawura@gmail.com